

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA**

Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/2845 din 20.02.2024

La nr. 30 din 06.01.2024

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea articolului 39 din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director

Digitally signed by Pinzari Alexandr
Date: 2024.02.20 17:22:35 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Alexandr PÎNZARI

Ex.: CURMEI Vadim, Tel.: 022/257308

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	453
"21"	02 2024
Ora	

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO24/9462 din 20.02.2024

la proiectul de lege pentru modificarea articolului 39 din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul Republicii Moldova, iar autor nemijlocit este un Deputat în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate".*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul la proiectul prenotat al părților interesate pentru a putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Proiectul de lege pentru modificarea articolului 39 din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală este elaborat în vederea acordării unor atribuții secretarului consiliului local în domeniul activității notariale.

Astfel, prin proiectul de lege „se propune revizuirea atribuțiilor de bază prevăzute pentru funcția de secretar al consiliului local la art. 39 din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală și anume, reglementarea expresă a normei potrivit căreia secretarul în exercitarea atribuției funcționale, eliberează inclusiv, extrase din registrul actelor notariale deținute, rectifică sau completează omisiunile în actul notarial întocmit până la data de 01 martie 2019, precum și eliberează duplicate ale actelor juridice emise de către secretarul consiliului local până la data de 01 martie 2019”.

În prezent, atribuția secretarului consiliului local, potrivit art. 39 alin.(1) lit. j) se rezumă la - eliberarea de extrase sau copii de pe orice act din arhiva consiliului local, în afara celor care conțin informații secrete, stabilite potrivit legii.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul de a acorda unele competențe secretarului consiliului local în domeniul activității notariale, în vederea eliberării extraselor din registrul actelor notariale deținute, rectificarea sau completarea omisiunilor în actul notarial întocmit până la data de 01 martie 2019, precum și eliberarea duplicatelor actelor juridice emise de către acesta până la data de 01 martie 2019.

În acest sens, în vederea respectării interesului public, autorul urmează să reanalizeze proiectul, în ceea ce privește excluderea riscului interpretării confuze a modului de emitere a actelor notariale de către secretarul consiliului local în raport cu atribuțiile generale atribuite notarului. Astfel, este necesară clarificarea situațiilor ce pot surveni dacă și notarul va fi în drept de a emite acte notariale, spre exemplu, duplicate de pe actele emise de secretarul consiliului local până la 01 martie 2019.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

Nota informativă stabilește condițiile ce au impus elaborarea proiectului, evidențiază elementele noi și finalitățile urmărite prin promovarea proiectului.

Examinând conținutul notei informative a proiectului supus expertizei se constată că aceasta întrunește condițiile menționate în art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Prin proiect se propune acordarea atribuției secretarului consiliului local de a elibera extrase din registru actelor notariale deținute, rectificarea sau completarea omisiunilor în actul notarial întocmit până la data de 01 martie 2019, precum și eliberarea duplicatelor actelor juridice emise de către acesta până la data de 01 martie 2019.

Autorul menționează în notă că: „conform exigențelor actuale ale legislației privind procedura notarială, eliberarea duplicatului de pe originalul actului notarial se face de către notar în a cărui arhivă se păstrează originalul acestuia”.

În acest sens, urmează a se analiza dacă și în ce condiții urmează a fi exercitate noile atribuții ale secretarului consiliului local în raport cu atribuțiile generale ale notarului.

Astfel, urmează a se corela atribuțiile secretarului consiliului local cu atribuțiile notarului în partea ce ține de eliberarea duplicatelor, rectificărilor în actele notariale întocmite.

În acest sens, nota informativă urmează să conțină clarități cu privire la statutul actelor emise de secretarul consiliului local, modul de păstrare a actelor emise (spre exemplu, duplicatele), or, eliberarea unor duplicate/întocmirea unor rectificări constituie, în opinia noastră, activitate notarială, activitate ce urmează a fi exercitată în conformitate cu cadrul legal instituit în acest sens.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) *fundamentarea economico-financiară*”.

În nota informativă se menționează că: „*Implementarea prevederilor proiectului nu presupun cheltuieli suplimentare din bugetul de stat*”.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul reglementează activitatea secretarului consiliului local, responsabil de implementarea prevederilor conținute în acesta.

Normele proiectului urmează a fi reanalizate în vederea completării notei informative cu informații exhaustive privind statutul actelor emise de secretarul consiliului local, modul de păstrare a actelor emise (spre exemplu, duplicatele).

Or, eliberarea unor duplicate, întocmirea unor rectificări, în opinia noastră, constituie activitate notarială, activitate ce urmează a fi exercitată în conformitate cu cadrul legal instituit în acest sens.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul de lege pentru modificarea articolului 39 din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală este elaborat în vederea acordării unor atribuții secretarului consiliului local în domeniul activității notariale.

Astfel, prin proiectul de lege „se propune revizuirea atribuțiilor de bază prevăzute pentru funcția de secretar al consiliului local la art. 39 din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală și anume, reglementarea expresă a normei potrivit căreia secretarul în exercitarea atribuției funcționale, eliberează inclusiv, extrase din registru actelor notariale deținute, rectifică sau completează omisiunile în actul notarial întocmit până la data de 01 marie 2019, precum și eliberează duplicate ale actelor juridice emise de către secretarul consiliului local până la data de 01 martie 2019”.

În prezent, atribuția secretarului consiliului local, potrivit art. 39 alin.(1) lit. j) se rezumă la - eliberarea de extrase sau copii de pe orice act din arhiva consiliului local, în afara celor care conțin informații secrete, stabilite potrivit legii.

Deși proiectul, în redacția propusă, nu conține factori de risc care să genereze apariția riscurilor de corupție, considerăm oportun completarea notei informative cu informații clare care ar stabili statutul actelor emise de secretarul consiliului local, modul de păstrare a actelor emise (spre exemplu, duplicatele).

Or, eliberarea unor duplicate, întocmirea unor rectificări constituie, în opinia noastră, activitate notarială, activitate ce urmează a fi exercitată în conformitate cu cadrul legal instituit în acest sens.

În acest sens, în vederea respectării interesului public, autorul urmează să reanalizeze proiectul în ceea ce privește excluderea riscului interpretării confuze a modului de emitere a actelor notariale de către secretarul consiliului local în raport cu atribuțiile generale atribuite notarului.

Astfel, este necesară clarificarea situațiilor ce pot surveni dacă și notarul va fi în drept de a emite acte

notariale, spre exemplu, duplicate de pe actele emise de secretarul consiliului local până la 01 martie 2019.

20.02.2024

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Vadim CURMEI , Inspector principal

Digitally signed by Curmei Vadim
Date: 2024.02.20 15:29:10 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

